

Motion

1978/79: 2560

**av Olle Eriksson och Rune Johansson i Åmål
med anledning av propositionen 1978/79: 112 om regionalpolitik**

I propositionen 1978/79: 112 föreslås riktlinjer för regionalpolitiken. Det sägs bl. a. att målet för regionalpolitiken skall vara att ge människor i alla delar av landet tillgång till arbete, service och god miljö. När det nu råder betydande skillnader mellan landets olika delar i fråga om dessa tillgångar, måste regionalpolitiken inriktas på att undanröja förvärvshinder och fördela arbetstillfällen inom landet så att en rimlig regional balans uppnås.

I förslaget till ny stödområdesindelning är de viktigaste bedömningsgrunderna sysselsättningsgraden och befolkningsutvecklingen i resp. region, det geografiska läget samt den allmänna sysselsättningssituationen i länen.

Med det ovan nämnda som bakgrund och riktmärke för olika beslut i anledning av den regionalpolitiska propositionen har stora delar av Älvsborgs län och i synnerhet Dalsland blivit missgynnade med avseende på inplacering i stödområde. Här har man bl. a. inte tagit hänsyn till de faktiska förhållanden som råder och inte rätt bedömt länsstyrelsernas prognoser för industrisysselsättningens utveckling i de västsvenska länen under perioden 1976—1985, en utveckling som blir mer negativ än som var fallet under 1970-talets första hälft. Länen i västra Sverige beräknas få ett bortfall av närmare 30 000 arbetstillfällen. Nedgången inom detta område svarar för drygt en tredjedel av den minskning som prognoserats för industrin i hela landet, och det är därvid särskilt Göteborgs och Bohus samt Älvsborgs län som svarar för denna snabba minskning. Dessutom tillhör Älvsborgs län den länskvartett (BD-, W-, X- och P-län) i Sverige som har den största andelen sysselsatta inom stagnerande branscher.

Dalsland är tidigare placerat inom det allmänna stödområdet, och såväl regeringen som länsstyrelsen i P-län har vid upprepade tillfällen uttalat att "Dalsland skall prioriteras inom regionalpolitiken". Därför var det med tillförsikt och förväntan som Dalslandskommunerna emottåg regeringens regionalpolitiska förslag. När nu detta förslag för Dalslandskommunernas vidkommande blev en inplacering i område 3, kommer utvecklingen för dem att bli sämre än vad de redan dystra prognoserna fram till 1985 visar. För Dalslandskommunerna innebär propositionens förslag jämfört med länsstyrelsens förslag (område 4) att ett sysselsättningsstöd för en treårsperiod med totalt 40 000 per nyanställd

inte kommer att bli aktuellt. Inte heller finns möjligheten till statligt stöd för att bygga industrilokaler för uthyrning eller för att uppföra turistanläggningar. Vidare blir offertprincipen begränsad i sin tillämpning.

En rad skäl kan anföras som stöd för Dalslandskommunernas och länsstyrelsens uppfattning att en placering i stödområde 4 beträffande Dalsland hade varit inte bara helt naturlig utan också på sikt helt nödvändig.

- o Dalslands geografiska läge är "isolerat", och detta medför att befolkningen måste ha sin arbetsplats inom landskapet. Möjligheter till utpendling finns i mycket begränsad omfattning.
- o I propositionen understryks angelägenheten av att offentlig verksamhet decentraliseras. Älvsborgs län ligger i botten när det gäller statlig och offentlig verksamhet. Många tusentals arbetstillfällen behöver tillföras länet för att riksgenomsnittet skall nås, och för Dalsland är förhållandena ännu mer markanta, då den offentliga sektorn är underrepresenterad i förhållande till länet i övrigt.
- o Stora ansträngningar måste göras för att den offentliga sektorn (stat och landsting) skall utökas i Dalsland. Risken är att Dalslandskommunerna eljest helt tappar tron på statsmakternas och länsplanerarnas välformulerade målsättningar om arbete, service och en god miljö — målsättningar som efter år av utredande och prognosarbete måste få ett praktiskt innehåll.
- o Ålderssammansättningen är mycket ogynnsam, och landskapet har också ett negativt födelsenetto.
- o Förvärvsfrekvensen är låg inom landskapet. För år 1975 gällde följande för åldrarna 16—64 år vid 20 timmars arbete eller mer/vecka:

	Dalsland	Riket
Män	64 %	69 %
Kvinnor	33 %	42 %
Totalt	49 %	55 %

- o I beslut och anvisningar till länsplan -80 har statsmakterna uttalat, att sysselsättningsgraden bör vara densamma i landets olika delar som den är i det län (Stockholm) där den är högst. För Dalsland med 18 000 arbetstillfällen skulle detta år 1982 kräva tillskapandet av 4 600 arbetstillfällen i förhållande till Stockholm och 2 700 i förhållande till riket.

- o Dalsland har ett mycket odifferentierat näringsliv. Vad som dominerar är småbruk inom jord och skog och en industri som har en alltför ensidig inriktning på skogsråvara och transportmedelssektorn.
- o Framskridna planer på att uppföra kommunala industrilokaler finns i Dalslandskommunerna, och i planeringsarbetet har man räknat med statligt stöd, vilket förutsätter en inplacering i område 4.
- o Dalsland har av statsmakterna utpekats som ett primärt rekreationsområde (Dano-området = Dalsland — Nordmarken). Dalsland har en rekreationsmiljö av högsta klass och stora förutsättningar som turistlandskap. Planarbetet beträffande framtida satsningar på rekreation och turism är långt framme. Här har man följt upp intentionerna i riksdagens rekreationspolitiska beslut 1975, och Dano-området har tillsammans med fyra andra områden i Sverige prioriterats i betänkande och förslag från rekreationsberedningen. Genomförandefasen i detta uppbyggnadsarbete kommer helt naturligt att kräva att staten går in i finansieringen. Även i detta avseende är en inplacering i område 4 nödvändig, så att området berättigas till regionalpolitiskt stöd för investeringar i dessa typer av anläggningar.
- o Då Dalslandskommunerna inte kan förvänta sig någon nämnvärd expansion inom den offentliga sektorn, är man hänvisad till en ökning av industrisysselsättningen. Detta måste ske om befolkningen i landskapet i fortsättningen skall kunna räkna med att ha arbete och godtagbar kommunal service. För att Dalslandskommunerna skall få behålla det näringsliv som finns och klara den expansion som är nödvändig, är ett minimikrav en inplacering i grupp 4. Sker inte detta fortsätter de större kommunerna utanför landskapets gränser att ytterligare avtappa landskapet på befolkning och sysselsättningstillfällen — en avtappning som redan gått för långt.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att, med ändring av propositionen 1978/79: 112, inplacera kommunerna Dals-Ed, Bengtsfors, Åmål, Mellerud och Färgelanda i stödområde 4.

Stockholm den 19 april 1979

OLLE ERIKSSON (c)

RUNE JOHANSSON (s)
i Åmål

